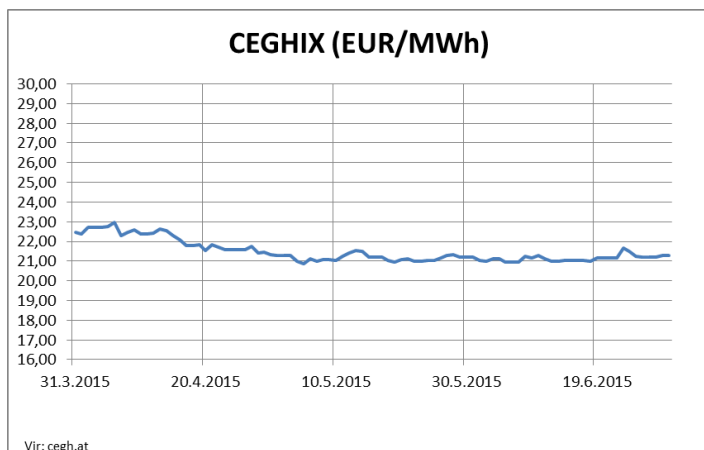

Geoplin utrjuje položaj na trgu

V drugem četrtletju leta je Geoplin nadaljeval z intenzivnim nastopanjem na trgu zemeljskega plina. Začeli smo z izvajanjem projektov povečanja učinkovite rabe energije ter zagotavljanja prihrankov pri odjemalcih. Nadaljevali smo vpeljavo spletnih aplikacij za podporo poslovanja z odjemalci.

Gibanje cene zemeljskega plina na CEGH

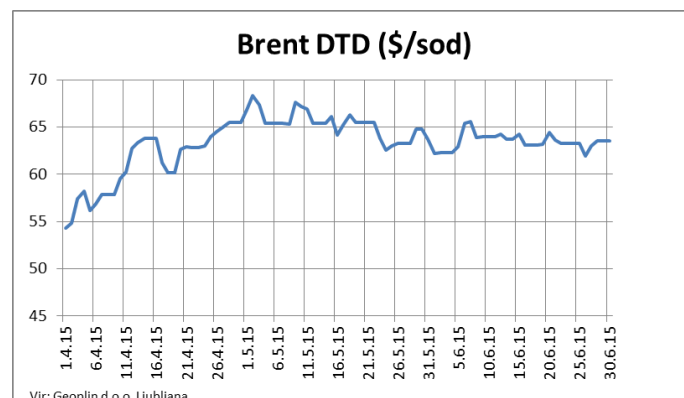
Indeks cene zemeljskega plina na borzi CEGH na Dunaju se je v aprilu spustil s 23 EUR/MWh na približno 21 EUR/MWh. Cene so nato celotno četrtletje ostale na približno enakih nivojih, in sicer v pasu od 21 do 22 EUR/MWh. Precej izenačene so tudi prihodnje vrednosti na krivulji, kar kaže na precej stabilne cene v poletnih mesecih. Trgovci so ob koncu zime skoraj popolnoma izpraznili skladišča, ki so dosegla najmanjše vrednosti v zadnjih letih, to pa je povzročilo dodatno ponudbo in malenkost nižje cene zemeljskega plina. Na drugi strani pa je nekaj nervoze na trg vnesla odločitev o delnem zmanjšanju črpanja zemeljskega plina na največjem celinskem nahajališču Groningen na Nizozemskem. Prebivalci okoliških krajev so namreč zahtevali zaustavitev črpanja zaradi tresenja tal. Sodišče je zato dosodilo občutno zmanjšanje črpanja, kar so je odrazilo na trgu in povzročilo stabilizacijo borznih cen. Po odločitvi sodišča bodo lahko v drugi polovici leta načrpali le še 13,5 mrd Sm^3 zemeljskega plina, kar pomeni skupno 30 mrd Sm^3 v celotnem letu 2015, prvotno pa je bilo načrtovano 39,4 mrd Sm^3 načrpanega zemeljskega plina. V letu 2016 je moč pričakovati, da bo črpanje dovoljeno le do 21 mrd Sm^3 . Groningen je sicer deseto največje nahajališče zemeljskega plina na svetu.

Vrednosti skladišč v EU 28 so v povprečju kar 35 odstotkov nižje kot v enakem obdobju lani in se polnijo počasneje, kar ustvarja podporo cenam na borzi. Zaradi izrazitega padca cene nafte so se znižale tudi cene na časovno bolj oddaljeni krivulji v zadnjem četrtletju letošnjega leta in v naslednjem letu. Cene zemeljskega plina bolj oddaljenih produktov namreč tesno sledijo cenam nafte, saj je veliko pogodb za dobavo še vedno vezanih na cene črnega zlata. V tretjem četrtletju leta lahko pričakujemo povečano skladiščenje, vsaj do nivojev, potrebnih za nemoteno dobavo v zimskih mesecih.

Borzno gibanje cen nafte

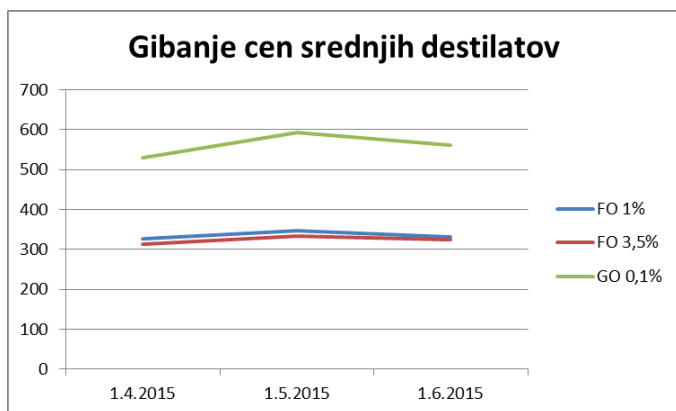
Cena nafte Brent se je v drugem četrtletju leta gibala od 55 do 67 USD za sod. Drama v Grčiji ima na naftne trge bolj psihološki kot fundamentalen vpliv. Bolj budno pa velja spremljati novice o proizvodnji črnega zlata v ZDA ter razplet iranskih jedrskih pogajanj. Ameriško ministrstvo za energijo je namreč v rednem tedenskem poročilu o gibanjih na trgu črnega zlata sporočilo, da se je proizvodnja nafte v tednu do 19. junija povzpela na rekordnih 9,6 milijona sodov. Zaloge nafte so se medtem zmanjšale za 4,9 milijona sodov, a so še vedno ostale na skoraj rekordnih ravneh. Ameriški proizvajalci se kljub nizkim cenam ob vstopu v avtomobilistično sezono ne odločajo za krčenje proizvodnje. Na zasedanju držav članic združenja OPEC pa ni bilo nobenih presenečenj glede povečanja kvot, ki še naprej ostajajo pri 30 milijonih sodov na dan.

Začetek drugega četrtletja je bil sicer v znamenju nadaljevanja dviga cene nafte. V primerjavi s 13. januarjem, ko je tečaj za terminske pogodbe za severnomorsko surovo nafto Brent dosegel najnižjo

letošnjo vrednost pri 46,59 USD za 159-litrski sod, se je nafta Brent do začetka maja podražila za približno 43 odstotkov. Večina analitikov je mnenja, da bodo cene v drugi polovici leta višje kot v prvi. Razlogov za podražitev je tako na strani ponudbe kot povpraševanja več, v ospredju pa je ameriška proizvodnja surove nafte, ki jo iz skrilavcev pridobivajo s hidravličnim lomljenjem. Pri tem so proizvajalke nafte v kartelu OPEC, zlasti Savdska Arabija, ohranjale krepko proizvodnjo, da se ponudba ne bi zmanjšala in bi cene ostajale nizke, s čimer so želeli vplivati na neekonomičnost proizvodnje nafte iz skrilavcev. Vendar se je na drugi strani v zadnjih mesecih povečalo povpraševanje po nafti, kar pomeni pritisk na povišanje cene. Povpraševanje se je okrepilo kot posledica dosedanjih nizkih cen nafte in tudi zaradi gospodarskega okrevanja v Evropi. Na ponudbeni strani so dejavniki trije. Prvi dejavnik so pogajanja z Iranom in tamkajšnja proizvodnja nafte, ki bi se lahko v treh do šestih mesecih obnovila. Drugi dejavnik so zmogljivosti Savdske Arabije, ki bi se lahko povečale, da bi Savdska Arabija tako pritisnila na ameriško konkurenco. Tretji dejavnik pa je tako imenovani »frack lock«. Gre za prelomno točko pri tečaju okoli 65 USD za sod, pri kateri ameriška proizvodnja nafte iz skrilavcev postane spet donosna, zaradi česar bi se lahko spet povečalo število črpališč, s tem pa tudi ponudba nafte.

Če bi ob tem upadlo povpraševanje na Kitajskem in v Indiji, kjer odpravljajo subvencije na gorivo, in bi se povpraševanje zmanjšalo tudi v ZDA, kjer so podatki o gospodarskem okrevanju slabši od pričakovanj, bi takšno zmanjšano povpraševanje ob povečani ponudbi znižalo cene.

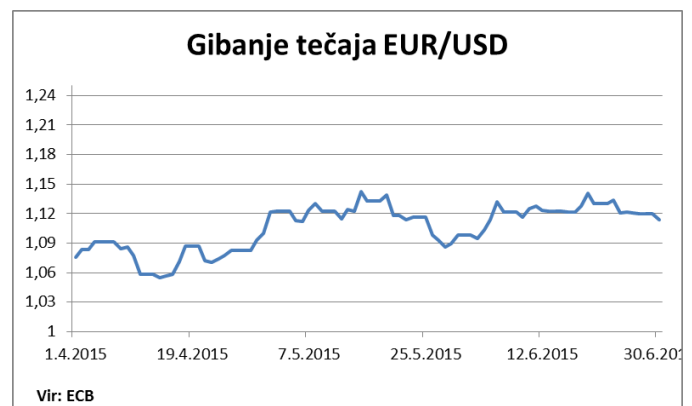
Podobno kot cena nafte, so se tudi srednji destilati ob prehodu v drugo četrtletje malenkost okrepili. Pričakovane vrednosti sicer trenutno kažejo na nadaljevanje padajočega trenda, ki traja vse od začetka preteklega leta.

Trg utekočinjenega zemeljskega plina (UZP)

V letošnjem letu je globalni trg UZP (LNG) precej volatilen zaradi precejšnje ponudbe plina in odprtja novih trgov. Po več letih bolj ali manj uravnotežene ponudbe na trgu se je letos ta skokovito povečala zaradi izvoza iz Avstralije in Amerike. Povečana ponudba UZP bo zadostila velikemu povpraševanju azijskih trgov, kjer je rast porabe največja. Ključni dejavniki na trgu UZP bodo v naslednjih mesecih vezani na gospodarsko rast Kitajske in Južne Koreje ter ponovnega zagona jedrskih elektrarn na Japonskem. Po ocenah mednarodne agencije za energijo (IEA) se bo trg UZP do leta 2020 povečal za 40 odstotkov, skoraj vsa nova ponudba pa bo prišla iz prej omenjenih držav. Na strani povpraševanja bo močno prisotna tudi Evropa, ki se nagiba k diverzifikaciji plinskih virov. Večja ponudba UZP na evropskih tleh se bo pojavila proti koncu letošnjega leta, še bolj pa bo ta trend prisoten v letih 2016 in 2017, ko bo ta plin tudi že začel vplivati na cenovno krivuljo evropskih trgov.

Tečaj EUR/USD

Euro je v zadnjem valu grške krize ohranil svojo vrednost v ameriških dolarjih. Še najbolj opazno je njegova vrednost upadla tik ob napovedi programa odkupa obveznic Evropske centralne banke (ECB). Analitiki so sicer pričakovali vztrajno drsenje navzdol, saj so napovedovali, da bodo ZDA oziroma njihova centralna banka FED začele zaostrovati monetarno politiko. FED je že lani končal odkup obveznic, naslednji korak bi moral biti dvig ključne obrestne mere. A tega koraka kot kaže še nekaj časa ne bo, zato je bil tečaj EUR/USD v drugem četrtletju leta relativno stabilen in se je zadrževal v pasu med 1,06 do 1,12. FED bo sicer letos zasedal še štirikrat, a odločitev nikakor ne bo lahka. Obrestna mera, po kateri si ameriške banke zaračunavajo posojila čez noč, je med 0 in 0,25 odstotka že vse od decembra 2008. To je najdaljše obdobje spodbujevalne monetarne politike v ameriški zgodovini. Na drugi strani pa bi prezgodnji dvig obrestnih mer lahko zavrl gospodarsko rast.

Evropa zaradi notranjih težav nikakor ne more prebuditi domačega povpraševanja in se že nekaj let zanaša na izvoz, pri čemer so ZDA njen največji trgovinski partner. Vendar odločitve FED posebej velikega učinka na Evropo ne bodo imele. ECB bo vsaj še leto dni trg preplavljala z denarjem, o dvigu obrestnih mer pa še dalj časa ne bo niti razmišljala. Zato bo skoraj gotovo, sicer z vmesnimi nihanji, vrednost evra še drsela navzdol. FED lahko z dvigom obrestnih mer drsenje navzdol le še pospeši.

Energetske storitve

Na področju energetskih storitev želi Geoplin ustvariti pomemben steber svojega poslovanja, saj v tej dejavnosti prepoznavamo priložnost za izboljšanje konkurenčnosti kupcev ter razvoj dolgoročnega partnerstva. Kupcem tako nudimo sodelovanje v vseh fazah izvedbe ukrepov učinkovite rabe energije (URE).

Za natančno določitev možnih ukrepov URE je smiselno začeti z izdelavo razširjenega oziroma usmerjenega energetskega pregleda. V njem se identificira največje porabnike energije ter definira možne prihranke. Zato je ta pot najboljše izhodišče za kakovostno odločanje. Naslednja aktivnost je priprava projektne naloge za izbrani ukrep. Sledi izvedba ukrepa, zagon postrojenja in začetek zagotavljanja prihrankov.

Geoplin lahko sodeluje tudi pri financiranju projektov, in sicer preko klasičnega financiranja ali pogodbeništvu. Slednje končnemu uporabniku energije omogoča znižanje stroškov za energijo brez lastnih vložkov. Po poteku pogodbenega obdobja preide vgrajena energetska oprema v last končnega kupca. Sodelovanje s končnim kupcem poteka transparentno in temelji na dejansko doseženih prihrankih.

V letu 2015 pričakujemo, da se bo največ vlagalo v projekte posodobitve in obnove zastarele razsvetljave v industrijskih objektih, kjer so prihranki največji in vračilne dobe najkrajše. Drugi pomemben segment je izraba odpadne toplote v industrijskih procesih, kjer so prihranki prav tako lahko zelo veliki. Poleg tega bomo individualno pripravljali projekte posodabljanja energetskih postrojenj ali zamenjave posamičnih proizvodnih enot, kjer pa so postopki projektiranja in odločanja daljši. Geoplin bo v največji možni meri spodbujal kakovostne ukrepe, ki bodo zagotavljali največje možne prihranke.

Novice

V začetku junija je potekal sestanek o prihodnosti plinskega terminala v Žavljah pri Trstu. Italijansko okoljsko ministrstvo je že pred časom odmrznilo postopek izdaje okoljevarstvenega dovoljenja za terminal, ki ga želi graditi španska družba Gas Natural.

Tržaška občina in pokrajina, ki se s terminalom ne strinjata, sta z dopolnjenim negativnim mnenjem dosegli, da se odločitev o nadaljevanju projekta odloži za 90-dnevno obdobje. Tako italijansko ministrstvo, ki gradnji ne nasprotuje, kot nasprotniki terminala imajo sedaj tri mesece časa, da dopolnijo svoje argumente in na naslednjem srečanju servisne konference poskušajo doseči svoja stališča glede gradnje.

Projekt Turški tok je po zamrznitvi projekta Južni tok postal eden izmed alternativnih projektov ruskega Gazproma, ki bi omogočal dobavo zemeljskega plina na evropske trge in se pri tem izognil ozemlju Ukrajine. V začetku maja letošnjega leta ob srečanju turških oblasti in predstavnikov Gazproma je predsednik Gazproma Miller dejal, da bo dobava skozi plinovod predvidoma stekla v decembru 2016. Novi plinovod naj bi se po zadnjih informacijah začel graditi v začetku julija 2015, grajen pa naj bi bil ob obstoječi trasi plinovoda Modri tok. Letna zmogljivost plinovoda Turški tok je ocenjena na 63 milijard kubičnih metrov zemeljskega plina.

Ruski Gazprom je z družbami Eon, Shell in OMV nedavno sklenil sporazum o dopolnitvi in nadgradnji obstoječe zmogljivosti plinovoda Severni tok. S povečanjem prenosnih zmogljivosti med Rusijo in Nemčijo vsi sodelujoči stremijo k zanesljivejši dobavi ruskega plina v Evropo. S tem plinovodom naj bi se zmogljivost dobave zemeljskega plina iz Rusije preko Severnega toka do Nemčije podvojila, hkrati pa bi ponovno obšli Ukrajino.

PRAVNO OBVESTILO

Podatki, navedeni v poročilu Dogajanje na trgu zemeljskega plina, so nezavezujoči in Geoplin d.o.o. Ljubljana ne jamči za njihovo točnost oz. ustreznost. Geoplin d.o.o. Ljubljana tudi ne prevzema nobenih odgovornosti in ne bo v nobenem primeru pokrila morebitne posredne ali neposredne škode, ki bi uporabniku utegnili nastati bodisi zaradi pomanjkljivih ali napačnih podatkov iz poročila ali napačne interpretacije le-teh.